

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวความคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ความคิดเห็นต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี (CPD) ใน กรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำการ ศึกษา โดยมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งหมดตามลำดับดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดการฝึกอบรม
3. พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543

ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

William Reeder (1971) อ้างถึงใน ทศนีย์ ทองสว่าง (2549) ระบุว่าความคิดเห็นเป็น ความเชื่อหรือความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความคิดเห็นของบุคคลจะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความรู้ที่เขาได้รับ

ณัฐพันธ์ เบจรนนันท์ และ ฉัตรยาพร เสมอใจ (2547) ระบุว่าความคิดเห็นและการรับรู้ ที่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากการรับรู้สถานการณ์ระหว่างผู้บริหาร และผู้ได้บังคับบัญชาแตกต่างกัน ประสบการณ์ของแต่ละบุคคลต่างกัน หรือเลือกรับรู้ในสิ่งที่ต้องการเท่านั้น ดังนั้นผลลัพธ์ของการ รับรู้ก็อาจต่างกันด้วย องค์การต้องพยายามให้พนักงานมีการรับรู้และจัดเตรียมขึ้น ของการรับรู้ คือ อธิบายสิ่งที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ (Objective) ให้พนักงานมีการรับรู้ (Awareness) การยอมรับ (Recognition) ตีความหมาย (Interpretation) และมีการตอบสนอง (Response) ต่อการ เปลี่ยนแปลง

แนวคิดการฝึกอบรม

Stephen P. Robbins and Mary Coulter (2003) อ้างถึงใน วิรัช สงวนวงศาน (2546) ได้ แบ่งการฝึกอบรมในเรื่องทักษะของพนักงานออกเป็น 3 ด้าน คือ Technical Skill ด้านทักษะ พื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการปรับปรุงงาน หรือการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อการ ปฏิบัติงาน Interpersonal Skill ทักษะที่จะเพิ่มความสามารถของพนักงานในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่นกับเพื่อนร่วมงานหรือ ผู้บังคับบัญชา เป็นต้น Problem Soloving Skills การฝึกอบรมให้พนักงานรู้จักการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ฝึกให้รู้สึกผลกระทบหรือ รู้จักเหตุรู้จักผล (Logical) รู้จักวิเคราะห์ปัญหา ทักษะในการค้นหาปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นสมมติที่ แท้จริงของปัญหา ทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาวิเคราะห์ทางเลือกแต่ละทางเลือก และการ

ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไข ปัญหาที่ดีที่สุด ส่วนวิธีการฝึกอบรมอาจแบ่งเป็นการอบรมขณะทำงาน (On – the Job Training) เป็นการสร้างประสบการณ์ในปฏิบัติไปพร้อมกันกับการฝึกอบรม และการฝึกอบรมนอกเวลาทำงาน (Off – the Job Training) เป็นลักษณะการฝึกอบรมในห้องฝึกอบรม เช่นการฟังบรรยาย เป็นต้น องค์การส่วนใหญ่นิยมใช้วิธี ฝึกอบรมขณะทำงาน เพราะเป็นวิธีการที่ประหยัด แต่ข้อเสียคือรบกวนการทำงานของผู้อื่นและอาจผิดพลาดได้ นอกจากนี้งานบางอย่างที่มีรายละเอียดซับซ้อนอาจไม่สามารถมาฝึกขณะปฏิบัติงานได้

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 (ราชกิจจานุเบกษา, 12 พฤษภาคม 2543 : ตอนที่ 41ก) ได้ประกาศใช้มาตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2543 และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม 2544 เป็นต้นไป โดยกำหนดว่า

ก. ให้กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นสำนักงานกลางบัญชี ให้อธิบดีมีอำนาจจัดตั้งสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ โดยขึ้นตรงต่อสำนักงานกลางบัญชี และมีสารวัตรบัญชีคนหนึ่งเป็นหัวหน้าสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ และการจัดตั้งสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข. อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดในเรื่อง ดังต่อไปนี้

1. ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ
2. ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชี
3. ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี
4. เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี
5. กำหนดข้อยกเว้นให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีไม่ต้องปฏิบัติตาม

มาตรฐานการบัญชีในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือส่วนใดส่วนหนึ่ง

6. คุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

ค. ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชี ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดเพื่อจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ โดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจการของตนเองก็ได้

ง. ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน

ประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่องกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ.2543 (ราชกิจจานุเบกษา, 10 สิงหาคม 2543 : ตอนที่ 79 ง) ซึ่งออกโดยกรมทะเบียนการค้าได้ประกาศใช้มาตั้งแต่วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2543 และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม 2544 เป็นต้นไปโดยกำหนดว่า

“ผู้ทำบัญชี” จะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
2. มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้
3. ไม่เคยต้องโทษจำคุก เนื่องจากกระทำความผิดตามกฎหมายการบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เว้นแต่พ้นระยะเวลาที่ถูกลงโทษมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

4. มีคุณวุฒิดังต่อไปนี้

ก. ผู้ทำบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา มี

1. ทุนจดทะเบียนไม่เกิน ห้าล้านบาท
2. สินทรัพย์รวมไม่เกิน สามสิบล้านบาท
3. รายได้รวมไม่เกิน สามสิบล้านบาท

โดยต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษา ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี

ข. ผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีดังต่อไปนี้ ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษา ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการ บัญชี

1. ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมามีทุนจดทะเบียน หรือสินทรัพย์รวม หรือรายได้รวมรายการใดรายการหนึ่งเกินกว่าที่กำหนดไว้ใน ก.

2. บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
3. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ ที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

4. กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร

5. ผู้ประกอบธุรกิจธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์ เครดิตฟองซิเอร์ ประกันชีวิต ประกันวินาศภัย

6. ผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

ก. ในกรณี ที่เป็นการเริ่มทำบัญชีรอบปีบัญชีแรกของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี คุณวุฒิของผู้ทำบัญชีให้พิจารณา โดยใช้เกณฑ์ทุนจดทะเบียนตามที่กำหนดไว้ใน ก. และ ข. แล้วแต่กรณี

“ผู้ทำบัญชี” มีหน้าที่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1. แจ้งรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชีตามแบบ ส.บข.5 พร้อมด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ ส.บข.5 ต่ออธิบดีภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ หรือนับแต่วันเริ่มทำบัญชีแล้วแต่กรณี เว้นแต่ผู้ทำบัญชีที่ระบุไว้ ตามมาตรา 42 วรรคสอง (พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 มาตรา 42 วรรคสอง “ผู้ใดเป็นผู้ทำบัญชีของ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่า 5 ปีแต่ไม่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 7 (6) หากประสงค์จะเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ให้แจ้งต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดภายใน 60 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อผู้นั้นสำเร็จการอบรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนดแล้ว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ทำบัญชีต่อไปนี้เป็นเวลา 8 ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ”) ที่ได้ยื่นแบบ ส.บข. 5-ก ไว้แล้ว ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการที่แจ้งไว้ดังกล่าว ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายการเปลี่ยนแปลงนั้น โดยยื่นแบบ ส.บข.5 ต่ออธิบดีภายใน 60 วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

2. เข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในรอบสามปี จากสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถานการศึกษา หรือหน่วยงานที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์วิธีการและระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด

3. ผู้ทำบัญชีที่รับทำบัญชี ปีละเกินกว่า 100 รายต้องจัดให้มีผู้ช่วยผู้ทำบัญชี ซึ่งมีคุณวุฒิเช่นเดียวกับผู้ทำบัญชี อย่างน้อย 1 รายในทุก ๆ 100 ราย ที่เกิน 100 รายแรก เศษของ 100 ถ้าเกินกว่า 50 ให้นับเป็น 100 การนับจำนวนของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีดังกล่าว มิให้รวมถึงผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่มิได้ทำการค้าขาย หรือประกอบกิจการแล้ว หรือที่ยังไม่ได้เริ่มทำการค้าขาย หรือประกอบกิจการ

ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนา ความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ.2547 (ราชกิจจานุเบกษา, 9 สิงหาคม 2547 : ตอนที่ 89 ง) ซึ่งออกโดยกรมทะเบียนการค้า ได้ประกาศใช้มาตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2547 และให้ใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม 2547 เป็นต้นไป โดยกำหนดว่า

ข้อ 1. ผู้ทำบัญชี ต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทุกรอบสามปี โดยในแต่ละรอบต้องมีจำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง และต้องเป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาที่ เกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง ทั้งนี้ในแต่ละปีผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

ข้อ 2. การนับจำนวนชั่วโมงทุกรอบระยะเวลาสามปี ตามข้อ 1 ให้นับตามปีปฏิทิน โดยเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป ในกรณีที่ผู้ทำบัญชีแจ้งการเป็นผู้ทำบัญชี ต่ออธิบดีหลังวันที่ 1 มกราคม 2548 ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมของปีถัดจากปีที่ทำบัญชีแจ้ง การเป็นผู้ทำบัญชีเป็นต้นไป ทั้งนี้ในรอบระยะเวลาแรกให้ผู้ทำบัญชีสามารถนำชั่วโมงที่เข้ารับการ พัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีตั้งแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ หรือตั้งแต่ วันที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีต่ออธิบดีแล้วแต่กรณี ไปนับรวมกับชั่วโมง ในรอบระยะเวลาแรกได้

ข้อ 3. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำ บัญชีตามแบบ ส.บช.7 ที่แนบท้ายประกาศนี้ต่ออธิบดีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินของทุก ปี “การเข้าร่วมกิจกรรม” ดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของ ผู้ทำบัญชี และให้นับจำนวนชั่วโมงตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1

1.การเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาในหลักสูตรหรือเรื่องที่ดีให้

ความเห็นชอบ ซึ่งจัดโดย

ก. สถาบันการศึกษาของรัฐ หรือสถาบันการศึกษาของเอกชนตาม

กฎหมายว่าด้วยสถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่งมีการสอนไม่ต่ำกว่า ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ทางการบัญชีหรือเทียบเท่า

ข. สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย

(ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น สภาวิชาชีพบัญชี)

ค. สภาหอการค้าไทย

ง. สถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานอื่น

ซึ่งอธิบดีให้ความเห็นชอบให้นับจำนวนชั่วโมงได้ตามระยะเวลา ที่เข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนา

2. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา ให้นับจำนวนชั่วโมง ได้สามเท่าของระยะเวลาการเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา

3. การเป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษาของรัฐ หรือสถาบันการศึกษา ของ เอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่งมีการสอบไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญา หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่า ไม่ว่าจะเป็นการสอนในฐานะ อาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ให้นับจำนวนชั่วโมงได้วิชาละ 9 ชั่วโมง และในแต่ละรอบสามปี ให้นับจำนวนชั่วโมงได้ไม่เกิน 18 ชั่วโมง ไม่ว่าจะทำการสอนเกินกว่าสองวิชาหรือไม่ก็ตาม

4. การสำเร็จการศึกษาในคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี ให้นับจำนวน ชั่วโมงได้ตามปีที่สำเร็จการศึกษา ดังนี้

- ก. กรณีสำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม
 - ถ้าเป็นคุณวุฒิทางการบัญชี ให้นับจำนวนชั่วโมงได้ 27 ชั่วโมง
 - ถ้าเป็นคุณวุฒิทางด้านอื่น เช่น การเงิน บริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ การภาษีอากร หรือด้านอื่นที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ วิชาชีพบัญชี ให้นับจำนวนชั่วโมงได้ 18 ชั่วโมง
- ข. กรณีสำเร็จการศึกษาในระดับที่ไม่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ให้นับ จำนวนชั่วโมงได้ 9 ชั่วโมง

5. การผ่านการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีจากสถาบัน การศึกษาของรัฐ หรือสถาบันการศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่ง มีการสอนไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือ เทียบเท่า ให้นับจำนวนชั่วโมงได้วิชาละ 6 ชั่วโมง

6. กิจกรรมอื่น นอกจากที่ระบุตาม 1,2,3,4 และ 5 ตามที่อธิบดีประกาศ กำหนดการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต้องมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้

- 1. การบัญชี
- 2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี ได้แก่
 - ก. กฎหมายว่าด้วยการบัญชี
 - ข. กฎหมายว่าด้วยการสอบบัญชี
 - ค. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท)
 - ง. กฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

- จ. กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
 - ฉ. กฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์
 - ช. กฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตและประกันวินาศภัย
 - ซ. กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์
 - ณ. กฎหมายอื่น นอกจากที่ระบุข้างต้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการภาษีอากร
 4. เทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
 5. เรื่องอื่น ๆ นอกจากที่ระบุตาม 1,2,3 และ 4 ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

รัชนี แสงศิริ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของผู้ประกอบการวิชาชีพการบัญชีในเขต อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่าโดยภาพรวมแล้วผู้ประกอบการวิชาชีพการบัญชีในเขตอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี โดยความรู้ทางบัญชีที่ต้องการพัฒนามากที่สุดคือ มาตรฐานการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 21.7 อันเนื่องสาเหตุมาจากความต้องการพัฒนาความรู้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพเมื่อจำแนกตามกลุ่มวิชาชีพพบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจต้องการพัฒนาความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ส่วนผู้รับจ้างทำบัญชี ต้องการพัฒนาความรู้เรื่องภาษีอากร พนักงานบัญชีในธุรกิจเอกชนต้องการพัฒนาเรื่องมาตรฐานการบัญชี ความรู้ทางการบัญชีที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพ ส่วนในด้าน ปัญหาของการพัฒนาความรู้โครงการอบรมและ สัมมนา พบว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้รับจ้างทำบัญชี ประสบปัญหาความไม่สะดวกในการเดินทาง นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ และพนักงานบัญชี ในธุรกิจเอกชน ประสบปัญหาความไม่พร้อมของเวลา

เสาวลักษณ์ หนูสุวรรณ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ทศนคติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 พบว่าทศนคติด้านความรู้สึของผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละกลุ่มส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.6 ไม่เห็นด้วยว่าพระราชบัญญัติการบัญชีมีผลทำให้การจัดทำบัญชีมีความถูกต้อง และโปร่งใสมากขึ้น ทั้งนี้ผู้ประกอบวิชาชีพร้อยละ 49.2

ต่างเห็นด้วยกับข้อกำหนดในเรื่องวุฒิการศึกษา ของผู้ทำบัญชีตามประกาศกรมทะเบียนการค้า เมื่อมองทัศนคติด้านพฤติกรรม แม้ผู้ประกอบการวิชาชีพส่วนใหญ่ยังไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับข้อกำหนดบางประการ หรือผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการบัญชี แต่ผู้ประกอบการวิชาชีพก็ถือปฏิบัติตามเพราะพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 ถือเป็นกฎหมายการบัญชี

ต่อจาก สุขพันธ์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 51 เป็นเพศหญิง โดยสถานประกอบการในจังหวัดลำปางส่วนใหญ่เป็นธุรกิจบริการ ร้อยละ 22.1 โดยมีขนาดของสินทรัพย์ 1-5 ล้านบาท ร้อยละ 34.2 ขนาดยอดขายต่ำกว่า 5 ล้านบาท ร้อยละ 23.2 ขนาดของทุนจดทะเบียน 4-5 ล้านบาท ร้อยละ 30.9 ส่วนใหญ่จะผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศทั้งหมด ร้อยละ 54 โดยมีพนักงานเฉลี่ยต่ำกว่า 10 คน ร้อยละ 48 พบว่าด้านความรู้ความสามารถ คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ คือ นักบัญชีที่จบระดับปริญญาตรี โดยมีเกรดเฉลี่ย 3.0 ขึ้นไป และมีความรู้ด้าน ภาษีอากร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าคุณสมบัติในการใช้คอมพิวเตอร์ และเครื่องใช้สำนักงานเป็นคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์มากที่สุด ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศนั้น พบว่าการเขียนภาษาอังกฤษเป็นคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์มากที่สุด ด้านคุณธรรม จริยธรรม นั้น สถานประกอบการพึงประสงค์นักบัญชีที่มีความรับผิดชอบมากที่สุด และด้านจรรยาบรรณ ในวิชาชีพนั้น การไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุอันสมควรจะเป็นคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์มากที่สุด

ธวัช ภูษิตโกยโคย (2544) กล่าวว่า นับแต่วิกฤตเศรษฐกิจฟองสบู่แตกส่งผลให้เศรษฐกิจตกต่ำ ต้องดำเนินการฟื้นฟูทั้งในระดับชาติและระดับกิจการ ดังนั้นนักบัญชียุคปัจจุบันต้องเพิ่มบทบาทตนให้สามารถทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้บริหาร บทบาทและบริการของนักบัญชีจะต้องก้าวล่วงไปอีกขั้นหนึ่ง แทนที่จะอยู่แต่เพียงหลังฉากรอผลของกิจกรรมทางธุรกิจแล้ว จึงเข้าร่วมดำเนินการก็จะต้องปรับเปลี่ยนให้ไปอยู่ด้านหน้า ต้องเข้าไปร่วมรู้ถึงแผนงานโครงการต่าง ๆ ที่ผู้บริหารจะทำ และวิเคราะห์ถึงผลได้ผลเสีย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สร้างกิจกรรมทางธุรกิจ รวมถึงการช่วยดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจนั้น เพื่อให้ผลที่ออกมาเป็นคุณประโยชน์แก่กิจการมากที่สุด ซึ่งนักบัญชีที่จะดำเนินบทบาทได้เช่นนี้จะต้องมีความรู้ที่ผสมผสาน ไม่เพียงแต่จะถนัดเฉพาะวิชาชีพอย่างเดียว ต้องมีความเข้าใจในสาขาวิชาการอื่นและบุคคลอื่น ที่ไม่ใช่กับบัญชีด้วย แนวความคิดที่จะพัฒนาวิชาชีพให้ทันสมัยและมีความเป็นสากลในยุคการค้าไร้พรมแดน จะช่วยให้นักบัญชีสามารถทัดเทียมกับนักบัญชีระดับโลก และช่วยให้ธุรกิจแข่งขันได้ แม้ในช่วงแรก ๆ จะมีลักษณะการพัฒนาที่ค่อยเป็นค่อยไป แต่ก็มาเร่งมากในช่วงที่ประเทศ มีวิกฤตทางเศรษฐกิจจนเป็นที่วิตกกันว่าพัฒนาในช่วงหลังจะเร่งรัดและเร็วเกินไปแต่ก็มีบางกลุ่ม โดยเฉพาะหน่วยงานควบคุม

และผู้เกี่ยวข้องกับการระดมทุนกลับเห็นตรงกันข้าม และมีความรู้สึกว่าการพัฒนายังช้าเกินไปและไม่ได้มาตรฐานสากลอย่างแท้จริง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved